

Dr. Nihan KOYUNCU AKTAŞ

**HEKİMİN ÖZEN BORCUNA
AYKIRILIKTAN DOĞAN
SÖZLEŞMESEL SORUMLULUĞU**

İÇİNDEKİLER

DANIŞMANIN ÖNSÖZÜ.....	VII
YAZARIN ÖNSÖZÜ	XI
İÇİNDEKİLER	XIII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XIX
GİRİŞ	1
I. KONUNUN TAKDİMİ	1
II. TERMİNOLOJİ	4
III. ÇALIŞMANIN KAPSAMI.....	7

BİRİNCİ BÖLÜM

HEKİMLİK SÖZLEŞMESİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER VE SÖZLEŞMENİN HUKUKİ NİTELİĞİ

I. KAVRAMLAR.....	23
A. Hekim ve Hasta	23
B. Hasta Hakları ile İlgili Temel Kişilik Hakları ve Temel Biyo-Tıp Etik Kuralları.....	28
1. Hasta Hakları ile İlgili Temel Kişilik Hakları	28
2. Biyo-Tıp Etik Kuralları.....	33
C. Tıbbi Müdahale.....	37

II. HEKİMLİK SÖZLEŞMESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	43
A. Genel Bilgiler.....	43
B. Hekimlik Sözleşmesinin Hukuki Niteliği Üzerine Görüşler	50
1. Hekimlik Sözleşmesinin Kanunda Düzenlenmiş Sözleşme Hükümlerine Tabi Olduğu Görüşü.....	50
a. Hizmet Sözleşmesi	50
b. Eser Sözleşmesi	54
c. Vekalet Sözleşmesi	56
2. Hekimlik Sözleşmesinin Kendine Özgü Sözleşme Olduğu Görüşü	58
C. Görüşlerin Değerlendirilmesi ve Kanaatimiz	61
1. Sözleşmenin Hukuki Niteliğine İlişkin Görüşümüz.....	61
a. Hekimlik Sözleşmesinin Kanunda Düzenlenen Sözleşme Hükümlerine Tabi Olduğu Görüşünün Değerlendirilmesi.....	62
(1) Hizmet, Eser veya Vekalet Sözleşmesi Hükümlerinin Doğrudan Uygulanması	62
(2) Vekalet Sözleşmesi Hükümlerinin TBK 502/f.II uyarınca Kıyasen Uygulanması	64
b. Özellik Arz Eden Hekimlik Sözleşmelerinin Hukuki Niteliği.....	73
(1) Estetik Amaçlı Tıbbi Müdahaleleri Konu Edinen Hekimlik Sözleşmesinin Hukuki Niteliği.....	73
i. Estetik Amaçlı Tıbbi Müdahalenin Tanımı	75
ii. Estetik Amaçlı Tıbbi Müdahalenin Hukuka Aykırılığı Meselesi.....	79
iii. Sözleşmenin Hukuki Niteliği	83
(2) Aile Hekimliği Sözleşmesinin Hukuki Niteliği.....	94
(3) İşyeri Hekimliği Sözleşmesinin Hukuki Niteliği	98
c. Hekimlik Sözleşmesinin Tüketici İşlemi Olarak Değerlendirilmesi.....	101
2. Sürekli Borç İlişkisi Teşkil Etmesi.....	108
III. HEKİMLİK SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI.....	110

İKİNCİ BÖLÜM

HEKİMİN ÖZEN BORCU

I.	VEKALET SÖZLEŞMESİNDE ÖZEN KAVRAMI.....	117
A.	Genel Kavram Olarak “Özen”	117
B.	Özen Kavramının Vekalet Sözleşmesindeki Fonksiyonları.....	123
C.	Özen Yükümlülüğünün Hukuki Niteliği	131
1.	Borç İlişkisinden Doğan Yükümlülüklerin Tasnifi.....	131
2.	Vekilin Özen Yükümlülüğünün Hukuki Niteliği.....	137
II.	HEKİMİN ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜ	142
A.	Genel Bilgiler.....	142
B.	Özen Kavramının Hekimlik Sözleşmesindeki Görünümlerine İlişkin Genel Açıklamalar	144
C.	Hekimin Sözleşme Görüşmelerinden Doğan Sorumluluğu.....	146
D.	Hekimlik Sözleşmesinden Doğan Özen Yükümlülüğü	153
1.	Hekimin Sözleşme ile Üstlendiği Asli Edimi Özenle Görme Yükümlülüğü	153
a.	Hekimin Asli Edimini Şahsen Yerine Getirme Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğün Özen Yükümlülüğü ile İlişkisi.....	162
(1)	Hekimin Borcun İfasında Yardımcı Kişi Kullanması	169
i.	Hekimlik Sözleşmesinde Yardımcı Kişiler.....	169
ii.	İntörn ve Asistan Hekimlerin Fiillerinden Sorumluluk.....	171
iii.	Hemşirelerin Fiillerinden Sorumluluk	173
iv.	Hekimin, Anestezi Uzmanının Hastaya Verdiği Zarardan Sorumluluğu.....	178
v.	Hekimin, Borcun İfasında Kullandığı Araçların Hastaya Verdiği Zarardan Sorumluluğu.....	180
(2)	Hekimin Üstlendiği İşi İkame Etmesi.....	186
i.	İkame Kavramı.....	186
ii.	Müdavi Hekimin, Konsültan Hekimin Hastaya Verdiği Zarardan Sorumluluğu	192

b. Çekinik Tıp Uygulamaları ve Özen Yükümlülüğü ile İlişkisi.....	197
2. Hekimin Aydınlatma Yükümlülüğü ve Özen Yükümlülüğü ile İlişkisi.....	203
a. Hekimin Aydınlatma Yükümlülüğü	203
(1) Hastanın Kendi Geleceği Hakkında Karar Vermesine Yönelen Aydınlatma: Karar Aydınlatması.....	207
(2) Koruma Aydınlatması	213
b. Aydınlatma Yükümlülüğünün Özen Yükümlülüğü ile İlişkisi	213
3. Hekimin İş Sadakatle Görme Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğün Hekimin Özen Yükümlülüğü ile İlişkisi	218
4. Hekimin Diğer Yükümlülükleri ve Bu Yükümlülüklerin Özen Yükümlülüğü ile İlişkisi.....	220
III. HEKİMİN KUSURUNU BELİRLEMEDE ÖZEN KAVRAMI	230
A. Genel Bilgiler.....	230
B. Hekimin Hafif Kusurundan Sorumluluğu	234
C. Kusur Bakış Açısı Altında Esas Alınacak Özen Ölçütüne Etkisi Tartışılan Haller.....	239
1. Tarafların Özen Ölçüsü Üzerinde Anlaşması	240
a. Sözleşme ile Özen Borcunun Artırılması	240
b. Hekimin Müdahale Sonucunu Taahhüt Etmesi	240
c. Sorumsuzluk Anlaşmaları	247
2. Zaruret Hali.....	249
3. Donanımsız Hastane ve Bölgesellik Kuralı.....	253
4. Ücretin Özene Etkisi	255
5. Estetik Amaçlı Tıbbi Müdahaleler	257
6. Yeni Tıbbi Müdahaleler.....	259

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
HEKİMİN ÖZEN BORCUNU İHLALI NEDENİYLE
SÖZLEŞMESEL SORUMLULUĞU

I. HEKİMİN BORCA AYKIRI DAVRANIŞI	261
A. Genel Bilgiler.....	261
B. Gereği Gibi İfa Etmeme	263
1. Kötü İfa	264
a. Genel Açıklamalar.....	264
b. Hekimin, Hastanın Talimatına Uyma Yükümlülüğünü İhlali ve Bu Yükümlülüğün Hekimin Özen Yükümlülüğü ile İlişkisi.....	265
c. Hekimin Asli İş görme Yükümlülüğünü Özensiz İfası .	276
2. Yan Yükümlülük ve Koruma Yükümlülüklerinin İhlali	277
II. KUSUR.....	278
III. BORCA AYKIRI DAVRANIŞIN ZARARA NEDEN OLMASI.....	280
A. Genel Bilgiler.....	280
B. Hekimin Özen Yükümlülüğüne Aykırı Kusurlu Davranışı Neticesinde Onuncu Haftayı Aşan Gebelikelerde Yasalar Uyarınca Rahim Tahliyesine İmkan Verilen Durumların Tespit Edilememesi	285
1. Anne ve Babanın Tazminat Talebi	294
2. Çocuğun Tazminat Talebi	298
C. İstenmeden Dünyaya Gelen Sağlıklı Çocuk.....	300
IV. İLLİYET BAĞI	305
V. HEKİMİN SÖZLEŞMESEL SORUMLULUĞUNDA İSPAT MESELESİ	314
SONUÇ	327
BİBLİYOGRAFYA	337